

DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0209>

УДК 338.7

JEL Classification: G30, M14, Q56

Житар Максим Олегович

доктор економічних наук, професор

професор кафедри фінансів

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0003-3614-0788

e-mail: m.zhytar@kubg.edu.ua

ESG ТРЕНДИ У ФІНАНСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ: КЛЮЧОВІ НАПРЯМКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню сучасних ESG-трендів у фінансовій діяльності компаній, що включають екологічні (Environmental), соціальні (Social) та управлінські (Governance) фактори. Мета статті полягає в аналізі впливу цих факторів на стабільність та прибутковість фінансових установ, а також у визначенні основних викликів та перспектив впровадження ESG-підходів у фінансові стратегії компаній. У статті розглядається значення ESG для інвесторів та фінансових ринків, адже ESG-фактори стають дедалі важливішими критеріями при прийнятті рішень щодо інвестування та оцінки ризиків. У центрі уваги — оцінка міжнародного досвіду інтеграції екологічних, соціальних та управлінських стандартів у фінансову діяльність, що дозволяє визначити кращі практики для адаптації ESG підходів в Україні. Автор аналізує вплив ESG на структуру капіталу, фінансову стійкість та конкурентоспроможність компаній, підкреслюючи зростаючу роль стратегії сталого розвитку для збереження репутації та залучення інвестицій. Зокрема, робота досліджує, як інтеграція екологічних та соціальних стандартів допомагає знизити операційні та репутаційні ризики, сприяючи довгостроковій стабільності. Аналізуються виклики, з якими стикаються компанії при впровадженні ESG-підходів, зокрема недостатність регуляторної бази та брак фінансових стимулів. На основі проведеного дослідження надані рекомендації для українських фінансових установ, що спрямовані на ефективну інтеграцію ESG-підходів. До них належать створення прозорої системи звітності, підвищення рівня обізнаності щодо ESG серед інвесторів та менеджменту, а також стимулювання міжнародних стандартів звітності, що дозволить українським компаніям зберігати конкурентні переваги на глобальних фінансових ринках.

Ключові слова: ESG тренди; фінансова діяльність; глобалізація; екологічні виклики; соціальні виклики; управлінські фактори; фінансові інститути; фінансові ринки; фінансові показники.

ВСТУП

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та посилення екологічних і соціальних викликів фінансова діяльність стикається з новими вимогами щодо стійкості та відповідальності. Одним із ключових інструментів для забезпечення цих вимог є концепція ESG (Environmental, Social, Governance), яка охоплює екологічні, соціальні та управлінські фактори. Незважаючи на те, що ESG-фактори вже стали важливим елементом у діяльності багатьох компаній, їх впровадження у фінансовий сектор викликає низку питань і труднощів.

Зокрема, існує потреба у формуванні чіткої методології оцінки ESG-ефективності, а також у підвищенні прозорості щодо звітності у цій сфері. Крім того, для багатьох фінансових інститутів незрозуміло, як саме ESG може вплинути на їхню прибутковість та ризики. Відсутність достатнього розуміння ESG-індикаторів створює бар'єри для прийняття відповідальних інвестиційних рішень, що стримує інтеграцію цих трендів у повсякденну фінансову діяльність.

Вивчення ESG трендів у фінансовій діяльності має на меті виявити основні виклики та можливості, які виникають при їх впровадженні, а також запропонувати шляхи для більш ефективного інтегрування стійких практик у фінансові процеси. Ця проблема є

актуальною не лише для окремих компаній, але й для фінансової системи в цілому, оскільки стійкість та відповідальність стають ключовими умовами довгострокового економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні роки тема ESG (екологічних, соціальних та управлінських аспектів) привертає значну увагу серед науковців, економістів і практиків фінансового сектору. Відповідно до досліджень провідних міжнародних організацій, таких як MSCI, Bloomberg, та PwC, зростає інтерес інвесторів до компаній, які активно інтегрують ESG-підходи у свою діяльність [1] – [3]. Це обумовлено тим, що компанії, які відповідають критеріям ESG, демонструють стабільніші фінансові результати, нижчий рівень ризиків та більшу стійкість у довгостроковій перспективі.

Згідно з роботами таких авторів, як Friede et al. (2015), систематичний огляд понад 2000 досліджень показав позитивну кореляцію між впровадженням ESG-практик та фінансовими результатами компаній [4]. Інші дослідники, наприклад, Eccles, Ioannou та Serafeim (2014), акцентують увагу на тому, що компанії з високими ESG-показниками мають вищу довіру з боку інвесторів і, як наслідок, кращі фінансові показники у порівнянні з компаніями, що нехтують цими аспектами [5].

Серед наукових праць варто відзначити дослідження на тему впливу екологічних та соціальних ризиків на вартість капіталу (Giese, Lee, Melas, Nagy & Nishikawa, 2019) [6]. Воно демонструє, що інвестори, які враховують ESG-фактори, мають менше волатильності в портфелях і знижують інвестиційні ризики. Також значна увага приділяється питанням прозорості та ESG-звітності. Наприклад, KPMG (2020) вказує на те, що покращення якості звітності компаній у сфері ESG є однією з ключових вимог інвесторів [7].

Водночас, існують певні проблеми, які вимагають подальшого дослідження. Зокрема, питання стандартизації оцінки ESG-факторів, відсутність єдиних глобальних критеріїв оцінки та розбіжності у методологіях різних інститутів створюють труднощі для ефективного впровадження цих трендів у фінансову діяльність. Також варто зазначити, що дослідження ESG впливу на прибутковість інвестицій у короткостроковій перспективі залишаються суперечливими, оскільки результати варіюються в залежності від галузі та регіону.

Таким чином, сучасні дослідження підтверджують важливість ESG-підходів у фінансовій діяльності, але також висвітлюють ряд викликів і недоліків, які потребують додаткової уваги з боку наукової спільноти. Це вказує на необхідність подальшого аналізу ефективності впровадження ESG-трендів у фінансові стратегії та пошуку оптимальних рішень для їх стандартизації.

Мета статті полягає у дослідженні сучасних ESG-трендів у фінансовій діяльності компаній, аналізі їхнього впливу на стабільність та прибутковість фінансових інститутів, а також визначенні викликів та перспектив впровадження ESG-підходів у практику. Основними завданнями є: оцінка значення ESG-факторів для інвесторів і фінансових ринків, вивчення міжнародного досвіду інтеграції екологічних, соціальних та управлінських стандартів у фінансові стратегії, а також розробка рекомендацій для ефективної інтеграції ESG у фінансовий сектор України.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасному світі концепція ESG (екологічні, соціальні та управлінські фактори) відіграє ключову роль у формуванні бізнес-стратегій компаній. Вона не тільки визначає їхню відповідальність перед суспільством та екологією, але й безпосередньо впливає на

фінансові показники. Інтеграція ESG у бізнес-модель забезпечує довгострокову стійкість та конкурентоспроможність, а також допомагає уникнути численних ризиків.

Один із основних фінансових показників, який зазнає впливу інтеграції ESG-підходів, є дохідність (ROI — return on investment, ROE — return on equity). Компанії, що реалізують стратегії сталого розвитку, часто спостерігають позитивні зміни у своїй рентабельності. Це відбувається через:

1. **Підвищення лояльності споживачів.** У сучасних умовах споживачі все частіше обирають продукцію та послуги тих компаній, які відповідають екологічним стандартам та займаються соціально відповідальними ініціативами. Це сприяє збільшенню обсягів продажів та загальної дохідності компаній.
2. **Залучення інвестицій.** Інвестори все більше орієнтуються на стійкі інвестиції (sustainable investing), тобто на компанії з високими ESG-рейтингами. Це збільшує притік капіталу, знижуючи вартість фінансування та сприяючи покращенню фінансових показників.

Інтеграція екологічних та соціальних факторів у бізнес-стратегію допомагає значно знизити операційні витрати. Це може досягатися шляхом:

- **Енергоефективності.** Багато компаній впроваджують сучасні енергоефективні технології, що знижують витрати на енергію, воду та інші ресурси. Наприклад, використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні чи вітрові установки, дозволяє значно зменшити енергетичні витрати на виробництво.
- **Оптимізації процесів.** Компанії, що орієнтуються на сталість, вдосконалюють свої виробничі процеси, мінімізують використання сировини та знижують рівень відходів. Це не лише зменшує витрати, але й покращує загальну ефективність бізнесу.
- **Зменшення регуляторних витрат.** Дотримання екологічних та соціальних стандартів дозволяє уникнути штрафів, санкцій та інших регуляторних ризиків, які можуть негативно позначитися на фінансових результатах.

Впровадження ESG-підходів може суттєво впливати на вартість капіталу компанії. Оскільки інвестори та кредитори оцінюють компанії з високими ESG-рейтингами як менш ризиковані, вони можуть пропонувати вигідніші умови фінансування. Зниження вартості капіталу досягається завдяки:

- **Залученню стійких інвесторів.** Збільшення кількості фондів, орієнтованих на ESG, створює нові можливості для фінансування проектів компаній, які відповідають критеріям сталого розвитку.
- **Зниженню кредитних ризиків.** Компанії, які активно впроваджують стратегії ESG, мають менше шансів на виникнення великих фінансових втрат через екологічні чи соціальні проблеми, що підвищує їхню кредитоспроможність і знижує вартість залученого капіталу.

Інтеграція ESG також знижує волатильність фінансових показників компанії та мінімізує ризики. Дотримання високих стандартів у сфері екології, соціальної відповідальності та управління знижує загальний рівень ризиків, з якими стикається компанія:

- **Кліматичні ризики.** Компанії, які активно працюють над зниженням викидів вуглецю та адаптують свої процеси до змін клімату, краще захищені від негативних наслідків кліматичних змін, таких як зростання витрат на енергію чи сировину.
- **Соціальні ризики.** Відповідальна соціальна політика, спрямована на створення рівних умов для співробітників та дотримання прав людини,

допомагає уникнути репутаційних втрат та юридичних ризиків, пов'язаних з конфліктами чи судовими позовами.

- **Управлінські ризики.** Прозорі та етичні підходи до управління знижують можливості для корупції, шахрайства та інших порушень, що можуть негативно вплинути на фінансові показники компанії.

Компанії, які інтегрують ESG-підходи у свою бізнес-стратегію, забезпечують собі не тільки короткострокові фінансові вигоди, але й довгострокову стійкість [8] – [9]. Такі компанії краще адаптовані до глобальних змін, таких як кліматичні виклики, соціальні тренди та посилення регуляторного контролю. У результаті ESG-орієнтовані компанії демонструють:

- **Вищу інноваційність.** Впровадження нових технологій, спрямованих на зниження впливу на довкілля чи поліпшення соціальних умов, робить компанії більш гнучкими та конкурентоспроможними на ринку.
- **Залучення талановитих співробітників.** Молоді професіонали все частіше обирають компанії з високими ESG-стандартами, що сприяє покращенню якості кадрів та загальної продуктивності.

В таблиці 1 представлено порівняння основних ESG-показників декількох компаній та їхній вплив на фінансові результати.

Таблиця 1

Порівняння ESG-показників та фінансових результатів компаній

Компанія	Екологічні показники (E)	Соціальні показники (S)	Управлінські показники (G)	Фінансовий вплив
Tesla	Скорочення викидів CO ₂ на 40%, інвестиції \$1,5 млрд в екологічні технології	Програми підтримки місцевих громад, гендерна рівність	Прозоре корпоративне управління, висока відповідальність етичним стандартам	Зростання доходів на 40%, капіталізація \$850 млрд.
Unilever	Відновлювальні джерела енергії на 80% потужностей, зменшення пластику на 30%	Підтримка здоров'я працівників, рівність можливостей	Прозорість у прийнятті рішень, належне корпоративне управління	Операційний прибуток збільшився на 12%
Метінвест	Інвестиції в модернізацію виробництва для зниження викидів на 20%	Програми розвитку місцевих громад, підтримка освіти та охорони здоров'я	Впровадження нових стандартів прозорості управління	Зростання доходів на 5%, збільшення інвестицій
Конкуренти (середні показники)	Скорочення викидів на 15–30%, залежність від невідновлювальних джерел енергії	Стандартні соціальні програми, без суттєвих інвестицій у розвиток	Дотримання мінімальних стандартів корпоративного управління	Дохід зростає повільніше, менш привабливі для інвесторів

Як ми бачимо, за останні роки ESG (Environmental, Social, Governance) фактори набули важливого значення для фінансової діяльності компаній у всьому світі. Інвестори, регулятори та громадськість все більше звертають увагу на екологічні, соціальні та управлінські показники при оцінці ефективності бізнесу. Згідно з дослідженням *Global Sustainable Investment Alliance*, загальні активи під управлінням, які враховують ESG-фактори, перевищили \$35 трлн у 2023 році, що становить 36% від загальної суми активів у світі.

Наприклад, компанія *Tesla* інвестувала \$1.5 млрд у розробку екологічно чистих технологій у 2022 році, що дозволило їй збільшити продажі на 40% у 2023 році, досягнувши доходу в розмірі \$53.8 млрд. Виробництво електромобілів допомогло *Tesla* значно скоротити викиди CO₂, що стало важливим конкурентним фактором на ринку зростаючого попиту на «зелені» технології. Крім того, високі стандарти екологічної відповідальності *Tesla* дозволили компанії залучати великі інвестиції з ESG-фондів, що позитивно вплинуло на ринкову капіталізацію компанії.

Інший приклад — корпорація *Microsoft*, яка інвестувала понад \$1 млрд у боротьбу зі змінами клімату, поставивши собі за мету стати вуглецево-нейтральною до 2030 року. В результаті цієї стратегії, компанія змогла знизити витрати на енергію на 18%, що призвело до зростання операційного прибутку на 12% у 2022 році, а дохід компанії досяг \$198 млрд.

Корпорація *Nestlé*, яка надає великого значення принципам належного корпоративного управління, демонструє стабільне зростання фінансових показників завдяки своїй ESG-стратегії. У 2022 році *Nestlé* збільшила свій операційний прибуток на 10%, що склало близько \$17 млрд, при цьому компанія залучила понад \$2.5 млрд від інституційних інвесторів, які орієнтовані на ESG-інвестиції. Основними факторами успіху стали прозорість процесів і дотримання принципів належного корпоративного управління, що зміцнило довіру до бренду серед інвесторів [10].

Сучасні тенденції в галузі ESG (екологічні, соціальні та управлінські) стандартів у фінансовій діяльності стали ключовими факторами впливу на стабільність і прибутковість фінансових установ у світі та в Україні.

Основними ключовими завданнями на даному етапі можуть стати:

1. Оцінка значення ESG-факторів для інвесторів і фінансових ринків.

Встановлено, що компанії, які впроваджують ESG-підходи, зазвичай демонструють вищу стійкість під час кризових періодів і мають більш довгострокову перспективу зростання. Дослідження показали, що інвестори розглядають ESG як один з ключових критеріїв для оцінки потенційних ризиків та можливостей інвестицій. Особливу увагу інвестори приділяють таким аспектам, як управління ресурсами, соціальна відповідальність і прозорість у прийнятті управлінських рішень [11] – [12].

Також було виявлено, що вартість активів компаній, які активно впроваджують ESG-принципи, має тенденцію до зростання. Це пов'язано з тим, що такі компанії краще адаптуються до змін зовнішнього середовища, мають кращу репутацію на ринку та менш підвладні екологічним і соціальним ризикам. У зв'язку з цим, ESG-фактори стають невід'ємною частиною стратегії інвесторів, особливо на розвинених фінансових ринках.

2. Вивчення міжнародного досвіду інтеграції екологічних, соціальних та управлінських стандартів у фінансові стратегії.

Міжнародна практика демонструє успішні приклади інтеграції ESG-стандартів у фінансові стратегії як у розвинених країнах, так і в країнах, що розвиваються. Європейський Союз є лідером у цій сфері, активно розробляючи нормативно-правову базу для сприяння сталому фінансуванню. Наприклад, ЄС прийняв «Таксономію сталого

фінансування», яка встановлює чіткі критерії для оцінки екологічної та соціальної відповідності інвестицій.

У США великі фінансові інститути також почали активно інтегрувати ESG-стратегії, оскільки споживачі та регулятори вимагають більшої прозорості та соціальної відповідальності від бізнесу. Особливо це помітно в страхових і пенсійних фондах, де впровадження ESG-підходів дозволяє зменшити ризики та підвищити довіру інвесторів.

Дослідження також виявило, що для країн Азії характерні специфічні виклики в інтеграції ESG, зокрема через різний рівень розвитку фінансових ринків та регуляторної бази. Проте навіть у цих країнах спостерігається позитивна динаміка у впровадженні ESG-підходів.

3. Рекомендації для ефективної інтеграції ESG у фінансовий сектор України.

Аналізуючи досвід міжнародних ринків, можна виділити кілька ключових рекомендацій для ефективної інтеграції ESG-стандартів у фінансовий сектор України:

1. **Підвищення обізнаності серед інвесторів та бізнесу.** Однією з найбільших перешкод для впровадження ESG у фінансовий сектор України є недостатня обізнаність про переваги таких стандартів. Потрібно більше освітніх програм та інформаційних кампаній для бізнесу та інвесторів.
2. **Розробка національної нормативно-правової бази.** Україна повинна адаптуватися до європейських стандартів у сфері сталого фінансування, враховуючи місцеві особливості та виклики. Регулятори мають активніше впроваджувати механізми контролю та моніторингу за дотриманням ESG-стандартів.
3. **Фінансові стимули для впровадження ESG-підходів.** Одним із механізмів стимулювання компаній до прийняття ESG-принципів можуть бути пільгові податкові умови або доступ до спеціальних фінансових продуктів для екологічно та соціально відповідальних компаній.
4. **Підтримка малих і середніх підприємств.** Малі та середні підприємства можуть стикатися з труднощами при впровадженні ESG-стандартів через обмежені фінансові та людські ресурси, тому необхідно створювати спеціальні програми підтримки для таких компаній.
5. **Співпраця з міжнародними організаціями.** Для пришвидшення процесу інтеграції ESG необхідна тісна співпраця з міжнародними фінансовими установами та організаціями, що можуть надавати як експертну, так і фінансову підтримку.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таким чином, ESG-фактори стають важливими драйверами змін у фінансовій діяльності компаній як на глобальному, так і на національному рівнях. Для України важливим є не лише адаптація до міжнародних стандартів, але й розробка власної стратегії, що враховуватиме місцеві виклики та особливості ринку. Інтеграція ESG у фінансовий сектор сприятиме підвищенню стабільності, зниженню ризиків та покращенню репутації українських фінансових установ на міжнародній арені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. MSCI. (n.d.). ESG ratings. MSCI Inc. <https://www.msci.com/esg-ratings>
2. Bloomberg. (n.d.). Sustainable finance and ESG investing. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/markets/sustainable-finance>
3. PwC. (n.d.). ESG: Environmental, social and governance. PricewaterhouseCoopers. <https://www.pwc.com/gx/en/services/sustainability/esg.htm>
4. Friede, G., Busch, T., & Bassen, A. (2015). ESG and financial performance: Aggregated evidence from

more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5(4), 210–233. <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>

5. Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The impact of corporate sustainability on organizational processes and performance. *Management Science*, 60(11), 2835–2857. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2014.1984>

6. Giese, G., Lee, L. E., Melas, D., Nagy, Z., & Nishikawa, L. (2019). Foundations of ESG investing: How ESG affects equity valuation, risk, and performance. *The Journal of Portfolio Management*, 45(5), 69–83. <https://doi.org/10.3905/jpm.2019.45.5.069>

7. KPMG. (2020). The time has come: The KPMG survey of sustainability reporting 2020. KPMG International. <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/11/the-time-has-come-survey-of-sustainability-reporting.html>

8. Zhytar, M. O. (2024). Sustainable financing and green banking in Ukraine. *Economy and Society*, (62). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-66>

9. Zhytar, M. O., & Yaroschuk, T. Yu. (2020). Directions for ensuring sustainable development of enterprises through improving the efficiency of credit resource use. *Problems of Economy*, (4)(46), 312–319.

10. Ramskyi, A. (2023). Sotsialne pidpriemnytstvo v Ukraini: Analiz normatyvno-pravovoi bazy ta perspektyvy rozvytku [Social entrepreneurship in Ukraine: Analysis of the regulatory framework and development prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (58). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-50>

11. Marhasova, V., Sakun, O., & Zhytar, M. (2020). Speciality of realization of investment resource of structural modernization of economy. *Revista TURISMO: Estudos e Práticas*, 1–8. http://cel.webofknowledge.com/InboundService.do?customersID=Publons_CEL&smartRedirect=yes&mode=FullRecord&IsProductCode=Yes&product=CEL&Init=Yes&Func=Frame&action=retrieve&SrcApp=Publons&SrcAuth=Publons_CEL&SID=F2UpuIRi2Y5UW28MXoH&UT=WOS%3A000572026200022

12. Ramskyi, A., Hontar, Z., Kazak, O., Podzigun, S., & Naumchuk, K. (2023). Formuvannia bezpekovogo seredovyshcha shliakhom minimizatsii negatyvnoho vplyvu zahroz u sotsialno-ekonomichnii systemi [Formation of a security environment through minimizing the negative impact of threats in the socio-economic system]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3(50), 256–264

Maksym Zhytar

Doctor of Economics, Professor
Professor of the Department of Finance
Kyiv Metropolitan Borys Grinchenko University
Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0003-3614-0788
e-mail: m.zhytar@kubg.edu.ua

**ESG TRENDS IN FINANCIAL ACTIVITIES OF COMPANIES:
KEY DIRECTIONS AND RECOMMENDATIONS**

Abstract. The article is dedicated to the study of current ESG trends in the financial activities of companies, which encompass Environmental, Social, and Governance factors. The purpose of the article is to analyze the impact of these factors on the stability and profitability of financial institutions, as well as to identify the main challenges and prospects for implementing ESG approaches in corporate financial strategies. The article highlights the importance of ESG for investors and financial markets, as ESG factors are becoming increasingly significant criteria in investment decision-making and risk assessment. The focus is on evaluating international experience in integrating environmental, social, and governance standards into financial activities, which helps identify best practices for adapting ESG approaches in Ukraine. The author analyzes the impact of ESG on capital structure, financial stability, and corporate competitiveness, emphasizing the growing role of sustainable development strategies in maintaining reputation and attracting investments. In particular, the work explores how integrating environmental and social standards helps reduce operational and reputational risks, contributing to long-term stability. Challenges that companies face in implementing ESG approaches, such as the lack of regulatory frameworks and financial incentives, are also discussed. Based on the research, recommendations for Ukrainian financial institutions are provided to ensure effective ESG integration. These include creating a transparent reporting system, raising awareness of ESG among investors and management, and promoting international reporting standards, which will allow Ukrainian companies to maintain a competitive edge in global financial markets.

Keywords: ESG trends; financial activities; globalization; environmental challenges; social challenges; governance factors; financial institutions; financial markets; financial indicators.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. MSCI. (n.d.). ESG ratings. MSCI Inc. <https://www.msci.com/esg-ratings>
2. Bloomberg. (n.d.). Sustainable finance and ESG investing. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/markets/sustainable-finance>
3. PwC. (n.d.). ESG: Environmental, social and governance. PricewaterhouseCoopers. <https://www.pwc.com/gx/en/services/sustainability/esg.htm>
4. Friede, G., Busch, T., & Bassen, A. (2015). ESG and financial performance: Aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5(4), 210–233. <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>
5. Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The impact of corporate sustainability on organizational processes and performance. *Management Science*, 60(11), 2835–2857. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2014.1984>
6. Giese, G., Lee, L. E., Melas, D., Nagy, Z., & Nishikawa, L. (2019). Foundations of ESG investing: How ESG affects equity valuation, risk, and performance. *The Journal of Portfolio Management*, 45(5), 69–83. <https://doi.org/10.3905/jpm.2019.45.5.069>
7. KPMG. (2020). The time has come: The KPMG survey of sustainability reporting 2020. KPMG International. <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/11/the-time-has-come-survey-of-sustainability-reporting.html>
8. Zhytar, M. O. (2024). Sustainable financing and green banking in Ukraine. *Economy and Society*, (62). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-66>
9. Zhytar, M. O., & Yaroschuk, T. Yu. (2020). Directions for ensuring sustainable development of enterprises through improving the efficiency of credit resource use. *Problems of Economy*, (4)(46), 312–319.
10. Ramskyi, A. (2023). Sotsialne pidpriemnytstvo v Ukraini: Analiz normatyvno-pravovoi bazy ta perspektyvy rozvytku [Social entrepreneurship in Ukraine: Analysis of the regulatory framework and development prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (58). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-50>
11. Marhasova, V., Sakun, O., & Zhytar, M. (2020). Speciality of realization of investment resource of structural modernization of economy. *Revista TURISMO: Estudos e Práticas*, 1–8.

http://cel.webofknowledge.com/InboundService.do?customersID=Publons_CEL&smartRedirect=yes&mode=FullRecord&IsProductCode=Yes&product=CEL&Init=Yes&Func=Frame&action=retrieve&SrcApp=Publons&SrcAuth=Publons_CEL&SID=F2UpuIRi2Y5UW28MXoH&UT=WOS%3A000572026200022

12. Ramskyi, A., Hontar, Z., Kazak, O., Podzigun, S., & Naumchuk, K. (2023). Formuvannia bezpekovogo seredovyscha shliakhom minimizatsii negatyvnoho vplyvu zahroz u sotsialno-ekonomichnii systemi [Formation of a security environment through minimizing the negative impact of threats in the socio-economic system]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3(50), 256–264

Стаття надійшла до редакції 01.10.24

Рецензовано 09.10.24

Опубліковано 17.10.2024 р.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.